

YENCE, C.: POMORSKI TRGOVAČKI SUDOVI I DOSEG
PRAVOMOĆNOSTI (Les tribunaux maritimes commerciaux
et l'autorité de la chose jugée) DMF 1957. str.67

Da bi objasnio, na što se odnosi pravomoćnost presuda u postupcima protiv pomoraca zbog pomorskih i nautičkih kažnjivih djela, pisac iznosi historijat odnosne francuske pravosudne organizacije. Poslije ukidanja nekadašnjeg admiralitetskog sudovanja, koje je obuhvaćalo građanske, krivične i disciplinske predmete, i poslije ustanovljenja pomorskih trgovačkih sudova (za krivičnu i disciplinsku sudbenost), danas sude trgovački sudovi u građanskim, a pomorski trgovački sudovi u kaznenim stvarima. Zato je važno da se točno odredi, u kojoj mjeri djeluje pravomoćnost odluka pomorskih trgovačkih sudova u krivičnim predmetima na građanske sporove pred trgovačkim sudovima. Autor usvaja shvaćanje izraženo u jednoj odluci Trgovačkog suda u Fécampu od 4. XI. 1953., koja je u skladu s kasacionim odlukama na temelju predjašnjeg zakonodavstva, a prema kojemu se u trgovačkom sporu mora uzeti kao konačno utvrđeno činjenično stanje, na temelju kojega je u krivičnom postupku sud pronašao, da je počinjeno kažnjivo djelo. Naprotiv sud, koji sudi o naknadi štete navodno proizišle iz tog djela, mora samostalno ocijeniti uzročnu vezu između djela i štete. U sim toga građanski sud može radi odluke o naknadi štete ispitivati građansku odgovornost i za ona djela, za koja krivični sud nije našao da su kažnjiva.

E.P.

LUREAU, Pierre: RAZMATRANJE O ISTOVREMENOM POSTO-
JANJU OVLAŠTENJA NA ABANDON I ODGOVORNOSTI RADI
DJELOVANJA BRODA (Réflexions sur la coexistence
de la faculté d'abandon et de la responsabilité
du fait du navire), DMF 1957, str. 131

U članku se raspravlja o jednom od vrlo važnih pitanja

francuskog pomorskog prava, koje se međjutim javlja općenito, a naročito i kod nas s obzirom na važenje francuskog pomorskog prava u našoj državi. Radi se o tome, da se po čl. 216 franc. trg. zak. brodar može osloboditi od svake odgovornosti za djelovanje zapovjednika (i posade) u upravljanju brodom, ako propusti brod vjerovnicima (abandon). Ovdje je dakle potrebno dokazivati, da je neka šteta nastala djelovanjem zapovjednika ili posade.

Medjutim prema čl. 1384 franc. gradj. zak. (a kod nas postoje mišljenja, da se i naši propisi imaju tako tumačiti) čuvar stvari odgovara za štetu, koju je prouzročila čuvana stvar, bez obzira na to, da li je šteta nastala djelovanjem njegovim ili njegovih ljudi, i oštećenik mora samo da dokaže, da je šteta nastala za vrijeme čuvanja, ne ulazeći u pitanje, tko je za to kriv. Kao čuvana stvar ovdje se pojavljuje brod, a pod štetama se misli na one, koje brod prouzroči. Budući da je i brodar čuvar broda, on može primjenom čl. 1384 franc. gradj. zak. doći u situaciju, da odgovara bez obzira na djelovanje svojih ljudi.

U vezi s takvom dvostrukom odgovornosti postavlja se pitanje, da li se brodar može poslužiti abandonom i u slučaju, da odgovara kao čuvar.

Prema prikazu autora, mišljenja su podvojena. Tako na pr. prof. Ripert zastupa gledište, da se abandon može izvršiti uvijek, jer je i odgovornost broдача kao čuvara uvijek odgovornost za djela zapovjednika. Pisac međjutim ne misli tako, već smatra, da problem treba rješavati prema tome, tko se smatra čuvarom broda. Francuska Kasacija (prema stanovištu autora pogrešno) smatra čuvarom broda broдача i stoga ne dopušta abandon za štete, koje je prouzročio brod, a za koje čuvar odgovara. No autor ne uvažuje ni razloge prof. Riperta, po kojemu se brodar, ma da je čuvar, ipak može osloboditi

abandonom, s razloga što smatra da nije točno, da šteta uvijek nastaje iz djelovanja zapovjednika (na pr. to se ne može reći za slučaj, kad zapovjednik zbog elementarne sile izgubi kontrolu nad brodom). Naprotiv pisac smatra, da se teškoće uklanjaju time, što se čuvarom smatra upravo zapovjednik, i to s razloga što on faktično vrši odnosnu funkciju. Funkcija čuvara jest činjenica i ne može se delegirati; netko ili jest ili nije čuvar, a to zavisi od efektivne kontrole nad čuvanom stvari. Ako je pak čuvar broda zapovjednik, odredba čl. 1384 franc. građ. zak. vrijedit će za njega, dok se brodar može po čl. 216 franc. trg. zak. osloboditi od odgovornosti napuštanjem broda, ukoliko on sam nije skrivio štetu:

E.P.

ZACHARIASEN, François: OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI
BRODARA U NORVEŠKOM PRAVU (La limitation de la
responsabilité de l'armateur en droit norvégien),
DMF 1957, str. 185

Donosi tekst norveških propisa o ograničenju odgovornosti brodarara u poredbi s odredbama Konvencije o ograničenju odgovornosti brodovlasnika od 25. VIII. 1924.

E.P.

PRODROMIDES, M.: ODGOVORNOST VOZARA U MEDJUNA-
RODNOM PRIJEVOZU PUTNIKA I NJIHOVE PRTLJAGE
(La responsabilité du transporteur dans le
transport international des passagers et de
leurs bagages), DMF 1957, str. 195-205 i 259-282

Ova se rasprava bavi nacrtom Konvencije o odgovornosti za prijevoz putnika na moru, koji je usvojen na Madridskoj konferenciji Comité Maritime International i koji je zatim bio